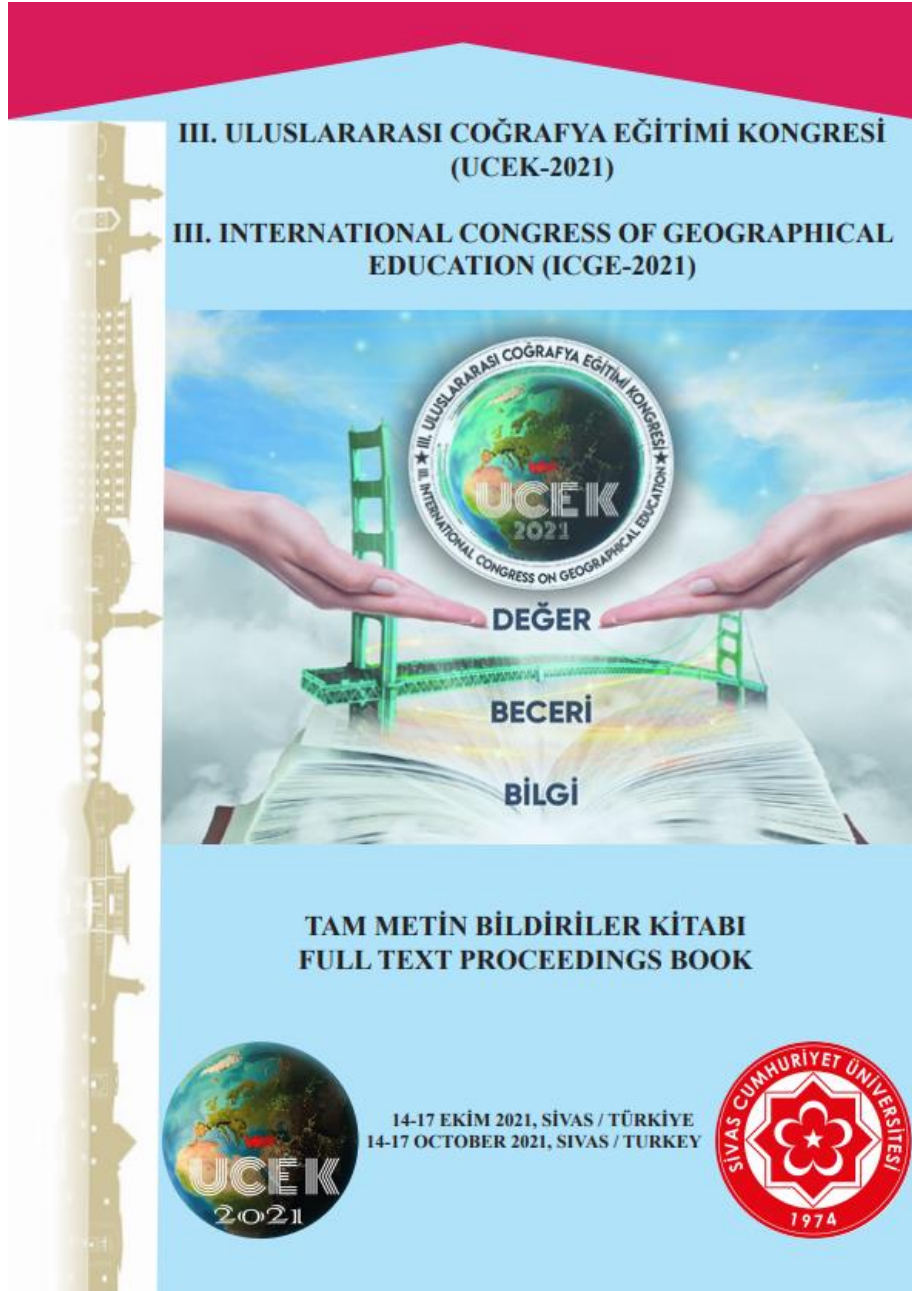

Pınar TAĞRİKULU - Cevdet YILMAZ (2021)

“Sınıf Dışı Eğitim Uygulamaları Potansiyeli Kapsamında Samsun’a Bir Bakış”,
III. Uluslararası Coğrafya Eğitimi Kongresi Tam Metin Bildiriler Kitabı
(UCEK – 2021), (14-17 Ekim 2021), (Ed.: H. KOÇ), Sivas, Sh. 1104-1114,
E-kitap/e-Book, ISBN: 978-605-7902-55-9.

SINIF DIŞI EĞİTİM UYGULAMALARI POTANSİYELİ KAPSAMINDA SAMSUN’A BİR BAKIŞ

Arş. Gör. Pınar TAĐRİKULU¹, Prof. Dr. Cevdet YILMAZ²

Özet

Eğitimın dört duvar dışına çıkarılması biliősel, duyuősal ve psikomotor alanların tamamına hitap edilmesiyle öğrenme sürecine yeni bir soluk getirdiği gibi, öğrencilerin de daha aktif olmasını sağlamaktadır. Sınıfın dışında yeni bir mekân, yeni bir süreç ve program olduğu için öğrencilerin dikkatleri de daha diri tutulmaktadır. Öğrenciler sınıf dışı eğitim ortamının rahatlatıcı etkisiyle birlikte öğrenirken aynı zamanda bir zihinsel iyi oluş süreci de yaşamaktadırlar. Bu anlamda öğrencilerin mental ve akademik açıdan daha sağlıklı bir şekilde öğrenmeleri mümkün olmaktadır. Süreçte bu şekilde deneyimleyerek öğrenmeye imkân sağlanabilmesi için öğrencilerin sınıf dışında derse uygun alanlara götürülebilmesi oldukça önemlidir. Çünkü bir mekân ders ile yakın bir bağ kurulmak üzere seçildiğinde öğrenmeden alınacak verim artabilecektir. Bu alıőmada Samsun’da sınıf dışı eğitimde kullanılabilecek ortamların değerlendirilmesi ve bu anlamda őhrin potansiyelinin ortaya konulması sağlanmaya çalıőılmıştır. Coğrafi eőitliliđi, binerce yıllık tarihi gemiőı ve kozmopolit yapısı ile birlikte Samsun, sınıf dışı eğitime son derece müsait alanlara sahiptir. Bu anlamda őhrin potansiyelinin bilinerek işlenecek derslerde bu potansiyelin göz önünde bulundurulması öğrenme sürecinden alınacak verimi artırabilecektir. Öğrenciler arasındaki iletişimin olumlu yönde etkilenmesi, akademik başarının yükselmesi, Çevre ve doğaya ilişkin farkındalığın artması da bu mekânlarda ders işlenmesi ile mümkün olabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Samsun, Sınıf Dışı Eğitim, Sınıf Dışı Eğitim Uygulama Alanları

A LOOK AT SAMSUN IN THE SCOPE OF OUTDOOR EDUCATION APPLICATIONS POTENTIAL

ABSTRACT

Taking education out of the four walls brings a new breath to the learning process by addressing all cognitive, affective and psychomotor areas, as well as making students more active. As there is a new space, a new process and program outside the classroom, students' attention is also kept more alive. While students learn with the relaxing effect of the outdoor education environment, they also experience a mental well-being process. In this sense, it is possible for students to learn mentally and academically in a healthier way. It is very important that students can be taken to suitable areas outside the classroom in order to provide an opportunity to learn by experiencing in the process. Because when a place is chosen to establish a close connection with the lesson, the efficiency to be obtained from learning will increase. In this study, it has been tried to evaluate the environments that can be used in

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun pinar.tagrikulu@omu.edu.tr

² Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakóltesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Samsun cyilmaz@omu.edu.tr

outdoor education in Samsun and to reveal the potential of the city in this sense. With its geographical diversity, thousands of years of history and cosmopolitan structure, Samsun has areas that are extremely suitable for outdoor education. In this sense, knowing the potential of the city and considering this potential in the lessons to be taught will increase the efficiency of the learning process. It will be possible to positively affect the communication between students, increase academic success, and increase awareness about the environment and nature by teaching lessons in these places.

Keywords: Samsun, Outdoor Education, Outdoor Education Application Areas

1. Giriş

Sınıf dışı eğitim, kişide çevre ve doğa bilinci kazandırılması, çevre eğitimi, informal ortamlarda yapılan eğitim öğretim ve ekolojik dengeyi koruma faaliyetleri ile açıklansa da (Avcı ve Gümüş, 2019) aslında tam olarak bu ifade edilenleri kapsayan yani bu faaliyetlerin tümünden daha kapsamlı bir faaliyetler bütünüdür. Sınıf dışında yapılan etkinlikler, öğrencilerin formal öğretim sürecinde öğrendiklerini pekiştirmekle kalmayıp öğrenilenlerin hayatla bağı olduğunu gösteren ve kuramsal bilgilerin uyulamaya dökülmesini sağlayan etkinliklerdir (Köse, 2013). Bu yönüyle sınıf dışı eğitim süreci öğrencilerde çok yönlü bir gelişmeyi sağlarken derste öğrenilenlerin farklı alanlarda kullanımını da mümkün kılmaktadır.

Sınıf dışı eğitim, eğitim öğretim süreçlerinde öğrenmeden alınan verimi artırması, dersi monotonluktan ve tekdüzelikten kurtarması ve sürece hareketlilik katması yönü ile dikkatleri çekmektedir. Bu yönüyle sınıf dışı eğitim, okul öncesi seviyeden lisansüstü seviyelere kadar öğrenme süreçlerinde yer edinen bir öğrenme yaklaşımıdır. Bu yaklaşım ile ders işlemeden önce önemli olan hangi mekânların öğrenme süreçlerinde yer alabileceğine karar verebilmektir. Sınıfın dışında etkileşimde bulunulabilecek ve sınıfta aksayan yönlerin giderilebileceği orman, müze, akarsu, göl kıyısı, çiftlik ve fabrika gibi işyerleri de ders konularının uygulamalar ve gözlemler yapılarak öğretilbileceği mekânlar (Karakaş Özür ve Şahin, 2017) bulunmakta ancak her mekân öğretilecek konunun içeriğine ve kapsamına göre seçilebilmektedir. Çünkü sınıf dışında olan her ortam öğretilecek konu içeriğine uygun bir sınıf dışı eğitim ortamı olamamaktadır. Nasıl ki üretim ve üretim faaliyetlerine ilişkin bir konu işlenecekken fabrika sınıf dışı eğitime en uygun ortamı oluşturuyorsa fauna ve floranın anlatılabilmesi adına da en uygun ortamlardan birini ormanlar oluşturabilmektedir. Yani eğitim öğretimin yalnızca sınıfın dışına çıkarılması ile sınıf dışı eğitim yapılabileceği anlaşılmamalıdır. Bu noktada öğretmenlere düşen büyük roller bulunmaktadır (Bozdoğan ve Kavcı, 2016). Bu roller etkili bir sınıf dışı öğretim sürecinin var olması ve bu süreçten alınacak verimin en üst düzeye taşınması için oldukça önemli rollerdir. Sınıf dışı eğitimin

planlanması, uygulanması ve değerlendirme sürecine kadar (etkinlik öncesi, etkinlik sırası ve etkinlik sonrası) son derece titizlikle çalışılması gereken bir süreç bulunmaktadır (Ergun ve Çobanoğlu, 2017). Tüm bu süreçlerin planlı, programlı ve disiplinli bir şekilde sürdürülebilmesi de sınıf dışı eğitimin amaçlarından bir tanesi olan akademik başarıyı da beraberinde getirebilecektir. Yalnızca akademik başarı değil, çevreye yönelik olumlu tutumlar geliştirme, akran etkileşimi sağlanması, derse olan ilginin artması gibi durumlar da yine etkili ve planlı bir sınıf dışı öğretim süreci planlamasından geçmektedir. Bu noktada göz önünde bulundurulması gereken en önemli detaylardan biri de eğitim öğretim faaliyetlerinin sürdürüldüğü şehrin sınıf dışı eğitim ortamları bakımından potansiyelinin bilinmesi ve bu potansiyelin kullanılmasıdır. Bu anlamda anlatılacak konu içeriğine en uygun sınıf dışı eğitim ortamının seçilmesi ve dersin bu mekânlarda işlenmesi etkili bir öğrenme öğretme süreci yaşanmasının adeta anahtarıdır.

3.1. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmada Samsun ilinin ve Samsun şehrinin sınıf dışı eğitim mekânları bakımından potansiyelinin değerlendirilmesi ve bu anlamda sınıf dışı eğitimde kullanılabilecek mekânlara örnekler verilmesi amaçlanmaktadır. Sınıf dışı eğitimin öğrenmeden alınacak verimi artırmasında en önemli faktörlerden bir tanesi ders işlenmesinde doğru zaman ve doğru mekânın seçilmesidir. Buradan yola çıkılarak, Samsun'un sınıf dışı öğrenme mekânları bakımından potansiyelinin ortaya konulması ve hangi ders ile hangi mekânın ilişkilendirilerek ders anlatılabileceğine örnekler verilmesi amaçlanmaktadır. Böylelikle Samsun'un sınıf dışı eğitim potansiyeli değerlendirilirken örnek verilen mekânların derslerde seçilmesi için bir farkındalık uyandırmak amaçlanmaktadır.

3.2. Çalışmanın Önemi

Ülkemiz tarihi, coğrafi ve kültürel bakımdan oldukça zengin bir yapıya sahiptir. Samsun da bu yapı içinde güçlü tarihi, coğrafi ve kültürel geçmişi ile yerini almaktadır. Bu çalışma öğretmenlerin ve öğrencilerin sınıf dışı eğitimde kullanılabilecek mekânlar bakımından Samsun'un potansiyelinin farkında olmaları dersleri nasıl ve nerede işleyeceklerinin farkına varabilmeleri bakımından oldukça önemlidir. Literatür incelendiğinde sınıf dışı eğitim uygulamaları potansiyeli kapsamında Samsun'un incelendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu anlamda bu çalışmanın literatürdeki bu boşluğu doldurması ve sınıf dışı eğitim öğretim süreçlerinde uygulayıcılara rehberlik edebileceği düşünülmektedir.

4. Bulgular

4.1. Sınıf Dışı Tarihi Eğitim Alanları Bağlamında Samsun

Samsun sınıf dışı eğitimde kullanılabilecek mekânlar bakımından son derece zengin bir yapı arz etmektedir. Tarihi, coğrafi, kültürel açıdan sınıf dışı eğitim uygulamalarının yapılması adına pek çok farklı mekân bulunmaktadır. Tarihi geçmişinin oldukça eskiye dayanması da bu anlamda Samsun'u şanslı kılmaktadır. Bu mekânlar şu şekilde bazıları şu şekilde gösterilebilir:

4.1.1. Tekkeköy Mağaraları arkeolojik sit alanı ve Amisos Tepesi

Ülkemizdeki en eski yerleşim alanlarından bir tanesi de Samsun'da bulunmaktadır. Tekkeköy Mağaraları arkeolojik sit alanı (Foto 1) bu anlamda bir açık hava müzesi niteliğindedir. Tarih öncesi çağlarda bu alanda yerleşmeler olmuştur. Öğrencilerimizle burası ziyaret edildiğinde günümüzden 10.000 yıl öncesinde dahi insanların yaşayış biçimleri, doğa ile iç içe yaşarken yeme, içme, barınma gibi ihtiyaçlarını giderirken nasıl bir yaklaşım içinde olduklarına dair yerinde, yaparak ve yaşayarak bilgiler verilmesi sağlanabilir. Zamanın yaşam koşullarının anlaşılmasında oldukça özel bir mekân olan bu sit alanı, eğitsel gezilerin de yapılabilmesi adına oldukça önemli bir mekândır.

Amisos Tepesi'ndeki Tümülüsler (Foto 2) yaşadığımız şehrin eski sakinlerinin kimler olduğu, bugünkü modern şehrin ilk yerleşilen kısımlarının neresi olduğu, şehrin daha sonra nasıl bir yayılış gösterdiği gibi hususlarda bilgi verilmesi için oldukça önemli destinasyonlardır. Bu alanlar eğitsel süreçlerde ziyaret edilmeye yapıldığı zamana ışık tutabilmek adına uygun olmasının yanı sıra turizm açısından da oldukça dikkat çeken mekânlardır. Özellikle Amisos Tepesi oldukça kalabalık ve merkezi bir konumda olan Atakum ilçesinde yer alması nedeniyle hem şehir içinden hem de şehir dışından gelenlerin yoğun ilgisi ile karşı karşıyadır. Bu anlamda Amisos Tepesi hem kuş bakışı kentsel gelişmeyi görme imkânı sunması hem de günümüzde bu alanın turizm amaçlı olarak nasıl kullanıldığının gösterilmesi açısından güzel bir mekândır.

Foto 1: Tekkeköy Mağaraları arkeolojik sit alanı

Foto 2: Amisos Tepesi tümülüsleri

4.1.2. Büyük Camii, Saat Kulesi ve Taşhan

Osmanlı dönemi eserlerinden Büyük Camii (Foto 3) Samsun il merkezinde bulunan, yapıldığı çağdan izler taşıyan, dönemin mimarisine ışık tutan yapılardır. Bu mekânları sözler olarak anlatmanın öğrencilerin zihninde kalıcı etkiler yaratması pek mümkün değildir. Buna karşılık öğrencileri bu mekânlara götürmek, eserlerin çevresinde geziler yaptırmak

öğrenmeden alınacak verimi daha üst düzeye taşıyabilecektir. Yine ayrıca tarih derslerimizde Osmanlı Dönemi hakkında konular anlatılırken bu mekânlarda bulunulması öğrencilerin zihninde o dönemlerin daha da somutlaşmasını sağlayabilecektir. Eğitimde önemsenen somuttan soyuta ilkesinin de etkililiğinden hareketle bu mekânların konu içeriği ile de uyumlu olabilecek şekilde eğitsel süreçlerde kullanılması öğrenmeden alınacak verimi artırabilecektir.

Samsun Cumhuriyet Meydanı'nda Saathane'de bulunan Saat Kulesi (Foto 4), Osmanlı'nın son döneminde her şehirde bir saat kulesi yapma ihtiyacının nereden doğduğu, zamanın önemi, zaman planlaması vb. konuların önemini anlatmak bakımından oldukça iyi bir örnektir. İçinde bulunduğumuz çağ saniyelerin hatta saliselerin dahi önemli olduğu, küçük zaman dilimlerinin hayatlarımız üzerinde önemli etkilerinin olduğu bir çağdır. Bu anlamda zamanın insanlar için geçmişten bugüne önemini somut olarak ortaya koyabilmek ve bunu Osmanlı İmparatorluğu ile de özdeşleştirebilmek adına Saat Kulesi oldukça önemli bir yapıdır. Bu anlamda Saat Kulesi'nin bulunduğu Saathane Meydanı ders kapsamında kullanılabilir bir mekândır. Burada konu içeriğine uygun şekilde ders işlenirken Osmanlı dönemine ışık tutulması, öğrencilerin zihinlerinde oldukça kalıcı etkiler ortaya çıkarabilecektir. Samsun Saathane Meydanı'nda bulunan Taşhan, öğrencilere konaklama, ticaret, turizm gibi faaliyetlerin anlatılması için oldukça müsait bir mekândır. Konuların düz anlatım yolu ile anlatılmasından ziyade bu eserin de yapıldığı dönemle bağ kurularak dersin işlenmesi öğrencilerin zihninde konunun daha kalıcı olmasını sağlayabilecektir. Taşhan'ın (Foto 5) zamanında bir han olarak kullanıldığı, han içinde ne gibi faaliyetlerin yapıldığı, bu faaliyetlerin günümüz ile ilişkilendirilmesi sağlanabilir. Bu tarihi yapının dönemin mimari anlayışına da uygun olduğu ifade edilerek mimari, sanat anlayışı gibi konulara da değinilebilir. Böylece ilk elden deneyimler edinilmesi sağlanırken konuların zihinlerde yapılandırılması sağlanabilir. Bu anlamda yalnızca öğrencilerin bu mekâna getirilmesi değil ailelerin de öğrenciler ile birlikte aynı mekâna ziyarette bulunmaları sağlanarak okul, aile, öğrenci üçgeninde derslerin işlenmesi sağlanabilir. Böylece süreçte ne kadar fazla deneyim sağlanırsa daha sonra öğrenmelerin hatırlanması o derece kolaylaşır.

Foto 3: Büyük Camii

Foto 4: Saat Kulesi

Foto 5: Taşhan

4.1.3. Samsun'un Kurtuluş Mücadelesine Dair Eserler

Samsun Kurtuluş Mücadelesi için ilk adımın atıldığı şehirdir. Mustafa Kemal Atatürk'ün 19 Mayıs 1919'da Samsun'a ayak bastığı yer olması nedeniyle bugün merkez ilçelerden birinin adı olan "İlkadım" ismi buradan gelmektedir. Burada bulunan Kurtuluş İskelesi, Milli Mücadele'nin ilk adımının atıldığı anın zihinlerde canlandırılabilmesi adına Mustafa Kemal Atatürk'ün Samsun'a çıkışı esnasında yanında bulunanlar ile şehir adına onları karşılayanların

heykelleri bulunmaktadır (Foto 6). Mustafa Kemal Atatürk'ü Milli Mücadele için Samsun'a getiren Bandırma Gemisi de temsili olarak yine merkez ilçelerden biri olan Canik'te yer almaktadır (Foto 7). Bu alanlara öğrencilerin götürülmesi ve Milli Mücadele'nin bu mekânlarda anlatılması öğrenciler adına oldukça faydalı olabilecektir. Bu gibi somut örnekler yerinde görülmeyi beklerken ülkemiz adına son derece önemli olan Milli Mücadele'nin dört duvar arasında anlatılması değil, bu örneklerle anlatılması tercih edilebilir. Böylece somut öğelerin yerinde incelenmesi ve dersle bağının kurulması ile konuların zihinlerde daha kalıcı olabileceği düşünülmektedir.

Foto 6: Kurtuluş İskelesi

Foto 7: Bandırma Vapuru

Mustafa Kemal Atatürk Milli Mücadele için Samsun'a geldiğinde kaldığı bina daha sonra kendisine armağan edilmiş; şu an Gazi Müzesi olarak Samsun şehir merkezinde ziyarete açıktır (Foto 8). Bu müzede tarihi eserler ve Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarının balmumundan heykelleri yer almaktadır. Bu müzeden biraz daha ileride Samsun ile adeta özdeşleşmiş olan Onur Anıtı (Foto 9) da Milli Mücadeleyi simgeleyen en önemli eserlerden bir tanesi olarak yerini almaktadır. Milli Mücadelenin tarihi yüzüne ayna tutabilmek ve o dönemi öğrencilere adeta yaşatabilmek adına öğrenciler ile Bandırma Vapurunun ziyaret edilmesinin ardından Kurtuluş Yolu'nda bir yürüyüş yapılarak Kurtuluş İskelesi'nde konu anlatımı sağlanabilir. Gazi müzesinin ziyaret edilmesi ve burada yer alan eserlerin incelenmesinin ardından Onur Anıtı'nın olduğu meydana konunun kapanışı yapılabilir. Böylelikle öğrenciler ile Milli Mücadele'nin adeta ilk adımını atmak, o dönemin koşullarını yaşamak, Atatürk ve silah arkadaşları ile duygudaşlık yapmak mümkün olabilir. Böylece öğrenciler, Milli Mücadele'de sanki kendileri de yer almışçasına konuyu içselleştirerek öğrenebilirler.

Foto 8: Gazi Müzesi

Foto 9: Onur Anıtı

4.2. Sınıf Dışı Coğrafi Eğitim Alanları Bağlamında Samsun

Yalnızca tarihi ve kültürel geçmiş açısından değil; kanyonları, çağlayanları, termal kaynakları yanında insan yapısı önemli eserler arasında sayılan barajları ile de oldukça zengin örnekler içeren bir ildir. Bu açıdan bakıldığında Şahinkaya kanyonu (Foto 10) örneği incelendiğinde İç Anadolu'da Sivas Kızılbaş'dan doğan suyun Kızılırmak'ın önüne çıkan dağ engelini adeta ikiye bölerek ortaya nasıl bir boğaz/kanyon çıkardığı öğrenciler ile yerinde incelenebilir. Bu amaçla öğrenciler ile Şahinkaya Kanyonu'na bir gezi düzenlenmesi mümkün olabilir. Böylece derste akarsuların gücü, geçtiği yerlerle litoloji arasındaki ilişkiler, ortaya çıkan jeomorfolojik oluşumların bugün başta turizm olmak üzere nasıl kullanıldığı kolaylıkla kavratılabilir. Böylelikle bir yeryüzü şeklinin geçmişten günümüze doğal oluşum süreci soyut imajdan öte bu kanyon/boğaz örneğinde somut olarak görülmesi ve zihinlerde kalıcı hale getirilmesi sağlanabilecektir. Samsun turistik cazibesi olan çağlayanlar bakımından da son derece şanslı bir ildir. Bu anlamda doğa turizmi, ekoturizm gibi konular işlenirken öğrencilerin Kabaceviz şelaleleri (Foto 11) gibi alanlara ziyaretler gerçekleştirmeleri sağlanabilir. Coğrafi bir unsur olan şelalenin yakından görülmesiyle öğrencilerin somut deneyimler edinmeleri sağlanabilir.

Foto 10: Şahinkaya Kanyonu

Foto 11: Kabaceviz Şelalesi

Akarsu potansiyelimiz, bunların nasıl değerlendirildikleri, inşa edilen barajlar (Foto 12) ve bunlardan nasıl faydalandıklarına dair bizzat yerinde gözlem yapma imkânları vardır. Ülke genelinde önde gelen dört büyük baraj ve hidroelektrik santraline sahip olan Samsun'da öğrenciler ile birlikte bu barajlara geziler yapılarak taşkın kontrolünün nasıl sağlandığı, elektriğin nasıl üretildiği, balıkçılık, sulama, turizm amaçlı kullanımlarda buralardan nasıl faydalandığı yerinde anlatılabilir. Yenilenebilir enerji kaynaklarının öğrencilere kavratılabilmesi için barajlar son derece uygun alanlardır. Barajların sadece fayda sağlamadığı, baraj gölleri altında yerleşmeler ve önemli miktarda tarım alanı kaldığı, bu yüzden ÇED raporlarının önemli olduğu, böyle tesisler yaparken kâr zarar dengesinin iyi gözetilmesi gerektiği hususunu anlatabilmek için Derbent Barajı, baraj gölü (Foto 13) ve batık minarenin olduğu Boğazkaya köyü güzel bir örnek teşkil etmektedir.

Foto 12: Altinkaya Barajı

Foto 13: Derbent Baraj Gölü

Samsun flora ve faunanın bir arada gösterilebileceği mekânlar bakımından da zengin alanlara sahiptir. Bu anlamda Kızılırmak Deltası Kuş Cenneti (Foto 14,15) Ramsar alanı olması, UNESCO doğal miras listesi aday listesinde bulunması, ortam özellikleriyle çok iyi bir doğa eğitimi alanı olması gibi nitelikleriyle öğrenciler için son derece eğitici ve öğretici bir mekândır. Burada sulak alanların tarıma açılmasının negatif etkilerinin neler olduğu vurgulanabileceği gibi hayvan ve bitki varlığının bir arada nasıl bir ahenk ile bulunduğu, ekosistem kavramı, koruma kararları, koruma bilinci, insan tabiat ilişkisi vb. sayısız örnek bizzat yerinde gösterilebilir.

Foto 14: Kızılırmak Deltası Kuş Cenneti

Foto 15: Kızılırmak Deltası kuş gözlem kulesi

4.3. Sınıf Dışı Kültürel Eğitim Alanları Bağlamında Samsun

Samsun tarihi ve coğrafi mekân bakımından zengin olmasının yanında kültürel açıdan da oldukça zengin bir ildir. Çarşamba ilçe merkezinde bulunan Göğceli Camii (Foto 16), çivisiz camii olarak da adlandırılmakta, gerek mimari özelliği, gerek 13. Yüzyıl Selçuklu Döneminden kalma dünyanın en eski ahşap eserlerinden biri olma gibi özellikleriyle yerli yabancı pek çok kişinin dikkatlerini çekmektedir. Bu camii bir somut kültürel miras ögesinin öğrencilere gösterilebilmesi adına oldukça güzel bir örnektir.

Modern ve klasik sanatın bir arada gösterilebilmesi adına Merkez İlkadım ilçesinde bulunan Karadeniz Bölgesi'nin tek Devlet Opera ve Balesi (Foto 17) Atatürk Kültür Merkezi binasında yerli ve yabancı temsilcilerle halkı buluşturarak ülkemizin ve özellikle Batı Uygarlığının kültürel miras zenginliklerini aktarım görevi yapmaktadır. Öğrencilerin bu mekâna ziyaretleri sağlanarak ileriki hayatlarında sanat ve sanatla iç içe olma yönlerinin önü açılabilir, önce izleyici olarak katıldıkları gösterimlere belki daha sonra icracı olarak katılabilmelerinin ilk tohumları atılabilir. Böylece belki de öğrencilerin burada icra edilen müzik ve sahne sanatlarına ilişkin branşlara yönelik kendilerindeki ilgileri fark etmelerini sağlayarak mesleki bir yönelim sağlamalarını da mümkün kılabiliriz.

Fotoğraf 16: Göğceli Camii

Fotoğraf 17: Samsun Devlet Opera ve Balesi

UCEK 2021

III. INTERNATIONAL
CONGRESS ON
GEOGRAPHICAL EDUCATION
14-17 OCTOBER 2021, SIVAS / TURKEY

Sonuç ve Tartışma

Sınıf dışı eğitim ortamlarının kullanımında zaman, dersin içeriği ve fiziki yapı son derece önemlidir (Malkoç ve Kaya, 2015). Bu gibi faktörlerin göz önünde bulundurulması, dersin amacına uygun mekânlarda işlenmesi, öğrencilerin derse istekle katılmaları ve etkili öğrenmeler gerçekleştirebilmeleri için oldukça önemlidir. Bu anlamda Samsun şehri ve Samsun ili oldukça güçlü bir yapı arz etmektedir. Gerek tarihi birikimi gerek coğrafi ve kültürel birikimi ile Samsun sınıf dışı eğitim uygulamaları potansiyeli kapsamında zengindir. Bu anlamda dersin sınıf dışında işlenebilmesi için pek çok mekân bulunmaktadır. Burada uygulayıcılara düşen, ders içeriği ile uygun mekânı seçerek öğrencilerin buralarda ders işleyebilmeleri için gerekli şartları sağlayabilmektir. Bu anlamda Tarih, Coğrafya, Sosyal Bilgiler gibi derslerin işlenebilmesi adına zengin varlığı olan Samsun'un bu potansiyelinin farkına varılması derslerin işleneceği sınıf dışı mekânların seçimi için bir ön basamak olabilecektir. Ardından dersin planlamasına da bağlı olarak içerikle örtüşecek bir mekânın seçimi ve dersin burada işlenmesi süreçten alınacak verimi artırabilecektir. Bu çalışmada sunulan örnekler dışında Samsun sınıf dışı eğitim mekânları bağlamında oldukça zengindir. Uygulayıcılara düşen her bir ders içeriğine uygun nitelikte mekânların tespit edilmesi ve derslerin bu mekânlarda işlenmesi için gerekli girişimlerde bulunmalarıdır. Sınıf dışı öğretimle öğrencilerin çevreye yönelik problemler belirleme ve çözme becerilerinin geliştirilmesinin de mümkün olduğundan hareketle (Karakaya Akçadağ ve Çobanoğlu, 2018) çevresi ile daha iç içe ve çevresinin farkında bireyler yetiştirebilmek adına sınıf dışı eğitim ortamlarından öğrenme süreçlerinde yararlanılabilir. Bu çalışmadan yola çıkılarak ülkemizde tüm şehirlerin sınıf dışı eğitim mekânları tespit edilerek öğrenme ve öğretme süreçlerinde bu mekânlardan yararlanılabilmesi sağlanabilir.

Kaynaklar

- Avcı, G. ve Gümüş, N. (2019). Sınıf dışı eğitim etkinliklerine yönelik öğrenci görüşleri. *Turkish Studies Educational Sciences*. 14(3). 351-377.
- Bozdoğan, A. E. ve Kavcı, A. (2016). Sınıf dışı öğretim etkinliklerinin ortaokul öğrencilerinin fen bilimleri dersindeki akademik başarılarına etkisi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(1), 13-30.
- Ergun, M. ve Çobanoğlu, E. O. (2017). Okul dışı öğrenme. Öğretim ilke ve yöntemleri etkinlik ve ders planı örnekleriyle zenginleştirilmiş içinde. (Ed. Sibel Dal ve Mücahit Köse). ss. 327-375. Anı Yayıncılık, Ankara.

Karakaş Özü, N. ve Şahin, S. (2017). Sosyal Bilgiler dersinde sınıf dışı etkinliklerin öğrenci başarısına etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 18(3), 324-347.

Karakaya Akçadağ, Ç. ve Çobanoğlu, E. O. (2018). “İnsan ve Çevre” Ünitesi için Sınıf Dışı Öğretim Uygulamasının Çevre Okuryazarlığı Üzerine Etkisi. *İnformal Ortamlarda Araştırmalar Dergisi (İAD)*, 3(2), 1-23.

Köse, E. (2013). Eğitim kurumlarında gerçekleştirilen ders dışı etkinliklerin sınıflandırılmasına yönelik bir öneri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*. 2(2). 336-353.

Malkoç, S. ve Kaya, E. (2015). Sosyal Bilgiler öğretiminde sınıf dışı okul ortamlarının kullanımı. *İlköğretim Online*, 14(3), 1079-1095.

Fotoğraf Kaynakları:

Foto 1,2,5,6,8,9,11,12,13,14,15,16 Cevdet Yılmaz Arşivi

Foto 3,4,7,10,17 Samsun İl Kültür ve Turizm Md. Arşivi

**III. ULUSLARARASI COĞRAFYA EĞİTİMİ KONGRESİ
(UCEK-2021)**

**III. INTERNATIONAL CONGRESS OF GEOGRAPHICAL
EDUCATION (ICGE-2021)**

**TAM METİN BİLDİRİLER KİTABI
FULL TEXT PROCEEDINGS BOOK**

14-17 EKİM 2021, SİVAS / TÜRKİYE
14-17 OCTOBER 2021, SIVAS / TURKEY

**III. ULUSLARARASI COĞRAFYA EĞİTİMİ KONGRESİ TAM METİN BİLDİRİLER
KİTABI**

(UCEK – 2021)

**FULL TEXT PROCEEDINGS BOOK OF III. INTERNATIONAL CONGRESS ON
GEOGRAPHICAL EDUCATION**

(ICGE-2021)

14-17 Ekim 2021, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Türkiye

Editör/Editor

Prof. Dr. Hakan KOÇ

Kongre Başkanı

Yardımcı Editör/Associate Editor

Dr. Öğretim Üyesi Abdulkadir ERGÜN

ISBN: 978-605-7902-55-9

III. ULUSLARARASI COĞRAFYA EĞİTİMİ KONGRESİ TAM METİN BİLDİRİLER
KİTABI

(UCEK – 2021)

FULL TEXT PROCEEDINGS BOOK OF III. INTERNATIONAL CONGRESS ON
GEOGRAPHICAL EDUCATION

(ICGE-2021)

E-kitap ISBN/e-book ISBN: 978-605-7902-55-9

Birinci Baskı/Tek Cilt

Kongreler ve Toplantılar / Yükseköğretim / Coğrafya Eğitimi

E-Kitap Yayın Tarihi/ Publication date of e-book Aralık, 2021/ December, 2021

Web

<https://2021.ucek.org/>

<https://ucek.org/>

e-mail: ucek2021@gmail.com

Bu kitaptaki bildiri, ders tasarım atölyeleri, çalıştay ve panellere ait yazılar sadece şekilsel özellikleri bakımından kontrol edilmiştir. Metinlerin içeriğinden tamamen yazarları sorumlu olup editörlerin bir sorumluluğu yoktur. Eserler, kaynak gösterilmek şartı ile alıntılanabilir.

All responsibility of statements and opinions expressed in the articles/texts in this book is upon their authors. Quotation can be made with the condition of showing reference.

TÜBİTAK DESTEĞİ

3. Uluslararası Coğrafya Eğitimi Kongresi (UCEK-2021) Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından 2223-B Yurt İçi Bilimsel Etkinlik Düzenleme Desteği Programı kapsamında desteklenmiştir.

ÖNSÖZ/FOREWORD

Malumunuz hepinizin çok iyi bildiği üzere kapsamlı herhangi sosyal bilim müfredatları üç bakış açısına sahiptir. Bu üç bakış açısı nedir diye irdelediğimizde bunlardan birincisi **zamansal** (tarihsel) bakış açısıdır. İkincisi **mekansal** (coğrafi) bakış açısıdır. Üçüncüsü ise **yapısal** (siyasi, ekonomik, demografik vb) bakış açısıdır.

Sizleri hem düşündürmek hem de sizlerle empati kurmak adına eğitimin her kademesinde (ilk, orta ve yüksek öğretimde) coğrafya eğitimi ihmal edilirse ne olur? Sorusuna odaklandırmak istiyorum.

Eğitimin her kademesinde coğrafya eğitimi ihmal edilirse ne mi olur? Gümüşhaneyi, Akdeniz’de arayan bireylerin sayısında artış olur. Ne mi olur? Önemli bir coğrafyada yaşıyoruz deyip bireylerin geleceğini belirleyen bir sınavda coğrafyamızı ne kadar öğrettiğimizi üç - beş tane sınav sorusu ile ölçmeye, müfredatta coğrafya dersi seçmeli dersler içerisinde mi olsun, diyen bir anlayışın doğmasına neden olur. Ne mi olur? Sıcaklık terselmesini hesaba katmadan inşa edilen hava limanında uzun süreli uçuşların tehirl edilmesine veya iptal edilmesine neden olan rantabl olmayan yatırımların yapılmasına sebep olur. Ne mi olur? Ülkemizin en kurak coğrafyasında, bol su isteyen tarım ürünlerinin yetişmesine müsaade eden bir anlayışa, akabinde sayısız obrukların oluşmasına ve neticesinde doğal afetlere bağlı olarak can ve mal kayıplarının yaşanmasına neden olur? Nemi olur? Akarsu yataklarında periyodik aralıklarla sel, faylanma sonucu oluşmuş depresyonlarda periyodik aralıklarla depremler gerçekleşir. Ancak coğrafya eğitime gerekli hassasiyet gösterilmez, coğrafyana uygun yerleşim yerleri inşa edilmezse yani dere yataklarına konutlar, fay üzerine şehirler inşa ederseniz, olası doğal afetlerde can ve mal kayıplarının boyutu tolere edilemez hale gelir. Devletin yaraları sarmak için harcadığı zaman ve sermaye doğal afetlerde kaybettiğimiz canları geri getiremediği gibi doğal afet sonucu yıkılan veya hasar gören şehirleri yeniden imar etmek için harcadığımız sermaye ve zaman daha müreffeh ve daha yaşanabilir Türkiye gerçeğinin ve hayalinin ötelenmesine neden olur. Nemi olur? Faylanma sonucu oluşmuş birinci sınıf tarım arazilerimize yerleşim yerlerini, sanayi tesislerimizi inşa etmemize bağlı olarak geçmişte coğrafya ders kitaplarında kendi kendine tarım ihtiyacını karşılayan dünyanın sayılı ülkelerinden biri olduğumuz gerçeğinin tarih olmasına, bu bilginin ve gerçeğinde coğrafya ders kitapları yerine tarih ders kitaplarında okutulmasına sebep olur.

Peki ihmal edilen, örselenen coğrafya eğitimi nasıl mı düzeltereğiz? Çözüm coğrafya biliminin içerisinde gizli. Coğrafyanın içeriğinde gizlenen sır nedir? Coğrafya’nın içeriğinde gizlenen sır **bilgidir**. Nitekim coğrafya, uzakları yakınlaştıran ve bireylerin dünyaya açılmasını sağlayan **bilgi** penceresidir. Coğrafya’nın içeriğinde gizlenen sır nedir? Coğrafya’nın içeriğinde gizlenen sır **beceridir**. Nitekim coğrafya, kıtaları köprü ve tünellerle birbirine bağlayan **beceridir**. Coğrafya’nın içeriğindeki sır nedir? Coğrafya’nın içeriğindeki sır **değerdir**. Nitekim, coğrafya farklı toplum ve kültürleri anlamamıza yardım eden **değerdir**.

Coğrafya eğitiminin önemini taa orta çağ döneminde fark eden İbni Haldun bu durumu özetle “*Coğrafya Kaderdir*” der. Michael Palin ise “*Coğrafya Geleceğimizin Anahtarını Elinde Tutan Branştır*” der.

Bizler de kader birliği yapmak, geleceğimizin anahtarını elinde tutacak olan disiplinin önemi kavratmak, yaşadığınız coğrafyanın önemini, vatandaşımıza benimsetmek ve içselleştirmek, doğal afetlerle uyumlu bir yaşam sürmek özetle “*Yaşam İçin Coğrafya Eğitimi*” demek için III. Uluslararası Coğrafya Eğitimi Kongresi düzenleme kurulu olarak bilim insanlarını, coğrafya öğretmenlerini ve farklı kurumlarda çalışan uzmanları kongreye katılımlarını sağlamak adına çağrıda bulunduk.

Kongreye çağırımız, bilim insanları ve öğretmenler arasında büyük ilgi gördü. Kongreye dinleyici dahil 841 kişi kayıt yaptırdı. III. Uluslararası Coğrafya Eğitime 227 bildiri gönderildi. Kongrede kör hakemlik sistemi uygulandı. Toplam 227 bildirinin 219 tanesi kabul edildi. Online olarak üç gün süre ile süren kongrede beş ayrı salonda 36 oturum gerçekleştirildi.

III. Uluslararası Coğrafya Eğitimi kongresi tam bir bilim şenliği içerisinde yapıldı. Kongrede oturumların yanısıra bilim insanlarının ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sağlayacak, günceli gündeme taşıyan 11 panel düzenlendi. Meslektaşlarımızın yabancı meslektaşlarımızla entegre olmasını sağlayacak 7 adet çağrılı konuşmacı kongreye davet edildi. Öğretmenlerimizin coğrafi ve teknoloji okuryazarlık düzeylerini geliştirecek 25 atölye çalışmasına da yer verildi.

Bu vesile ile kongrenin coğrafya bilim dünyasına hayırlı olmasını temenni eder ve IV. Coğrafya Eğitimi Kongresi’ne buluşmak umuduyla ...

28.12.2021

Prof. Dr. Hakan KOÇ

III. Uluslararası Coğrafya Eğitimi

Düzenleme Kurulu Başkanı

Kongre Onursal Başkanı / Honorary President of Congress

Prof. Dr. Alim YILDIZ -Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Rektörü

Kongre Başkanı /Congress Chair

Prof. Dr. Hakan KOÇ - Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Kongre Düzenleme Kurulu / Organizing Committee

Prof. Dr. Adem SEZER - Uşak Üniversitesi/Türkiye

Prof. Dr.Ali Meydan - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/Türkiye

Prof. Dr. Bülent AKSOY - Gazi Üniversitesi/Türkiye

Prof. Dr. Eyüp ARTVINLİ - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi/Türkiye

Prof. Dr. Gülpınar AKBULUT ÖZPAY - Sivas Cumhuriyet Üniversitesi/Türkiye

Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA - Akdeniz Üniversitesi/Türkiye

Doç. Dr. Taner ÇİFÇİ - Sivas Cumhuriyet Üniversitesi/Türkiye

Dr. Öğr. Üy. Abdulkadir ERGÜN - Sivas Cumhuriyet Üniversitesi/Türkiye

Dr. Öğr. Üy. Zekeriya Fatih İNEÇ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi/Türkiye

Arş. Gör. Fatih KARTAL - Sivas Cumhuriyet Üniversitesi/Türkiye

Arş. Gör. Muhammed ÖZDEN - Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi/Türkiye

Uzman Adem UZUN – Sivas Bilim Sanat Merkezi Müdürü/Türkiye

Coğrafya Öğretmeni Kemal AKALIN Tekirdağ/Türkiye

Coğrafya Öğretmeni Mesut SÜZER İstanbul/Türkiye

Coğrafya Öğretmeni Ozan İLTER İzmir/Türkiye

Coğrafya Öğretmeni Taner BİÇKİ İzmir/Türkiye

Kongre Bilim Kurulu / ScientificCommittee

Prof. Dr. Abdulkadir UZUNÖZ Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/Türkiye

Prof. Dr. Abdullah SOYKAN Balıkesir Üniversitesi/Türkiye

Prof. Dr. Adem BAŞIBÜYÜK Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi/Türkiye

Prof. Dr. Adem SEZER Uşak Üniversitesi/Türkiye

Prof. Dr. Adnan PINAR Necmettin Erbakan Üniversitesi/Türkiye

Prof. Dr. Akif AKKUŞ Hasan Kalyoncu Üniversitesi/Türkiye

Prof. Dr. Ali MEYDAN Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/Türkiye

Prof. Dr. Ali M. AL-GHAMDI King Saud University/Suudi Arabistan

Prof. Dr. Ahmet ATASOY Mersin Üniversitesi/Türkiye

Prof. Dr. Ahmet Evren ERGİNAL Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/Türkiye

Prof. Dr. Asım ÇOBAN Amasya Üniversitesi/Türkiye

Prof. Dr. Ayşegül ŞEYİHOĞLU Trabzon Üniversitesi/Türkiye

Prof. Dr. Barbaros GÖNENÇGİL İstanbul Üniversitesi/Türkiye

Prof. Dr. Bayram ÇETİN Uludağ Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Bülent AKSOY Gazi Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Cemali SARI Akdeniz Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Cevdet YILMAZ Ondokuz Mayıs Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Claudia Moreira GARCIA Secretaria De Educação Do Estado Do Paraná
Brazil/Brezilya
Prof. Dr. Çağrı ÖZTÜRK DEMİRBAŞ Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Emin ATASOY Uludağ Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Emin TOROĞLU Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Eren YÜRÜDÜR Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi/Türkiye
Prof.ssa Emillia SARNO Università Degli Studi Del Molise/İtalya
Prof. Dr. Gülpınar AKBULUT ÖZPAY Sivas Cumhuriyet Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Eyüp ARTVİNLİ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Hakan KOÇ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Hakan Mete DOĞAN Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Hakan YİĞİTBAŞIOĞLU Ankara Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Hakkı YAZICI Afyon Kocatepe Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Hamza AKENGİN Marmara Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Hasan ÇUKUR Dokuz Eylül Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Hasan KARA Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Hayriye SAYHAN Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA Akdeniz Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Hüseyin ÇALIŞKAN Sakarya Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. İbrahim KOPAR Atatürk Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. İhsan BULUT Akdeniz Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. İsmet AKOVA İstanbul Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Kadir KARATEKİN Kastamonu Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Kenan ARIBAŞ Aksaray Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Kenan ARINÇ Atatürk Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Liliana DUMITRACHE Universitatea din Bucuresti Facultatea de Geografie/Romanya
Prof. Dr. Lorena ROCCA University of Padova/İtalya
Prof. Dr. M. Taner ŞENGÜN Fırat Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Mehmet Akif CEYLAN Marmara Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Mehmet ÜNLÜ Marmara Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Mehmet Zeydin YILDIZ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Mesut DOĞAN İstanbul Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Mete ALIM Atatürk Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Mustafa CİN Giresun Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Murat Türkeş Boğaziçi Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Nazlı GÖKÇE Anadolu Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Necati Tomal Ondokuz Mayıs Üniversitesi/Türkiye

Prof. Dr. Nevzat GÜMÜŞ Dokuz Eylül Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Nurettin ÖZGEN Ankara Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Nuriye GARİPAĞAOĞLU Marmara Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Nusret KOCA Afyon Kocatepe Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Ramazan ÖZEY Marmara Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Ramazan SEVER Giresun Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Raziye ÇAKICIOĞLU OBAN Dokuz Eylül Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Robert KOLVOORD James Madison University/ABD
Prof. Dr. Saliha KODAY Atatürk Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Serhat ZAMAN Uludağ Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Sultan BAYSAN Aydın Adnan Menderes Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Tahsin TAPUR Necmettin Erbakan Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Ülkü ESER ÜNALDI Gazi Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Ünsal BEKDEMİR Giresun Üniversitesi/Türkiye
Prof. Dr. Yavuz AKBAŞ Trabzon Üniversitesi/Türkiye
Assoc. Prof. Dr. Hanifah MAHAT University Pendidikan Sultan Idris/Malezya
Prof. Dr. Yılmaz GEÇİT Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. T.Ahmet ERTEK İstanbul Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Abdurrahman DİNÇ Necmettin Erbakan Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Ali Ekber GÜLERSOY Dokuz Eylül Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Alper UZUN Balıkesir Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Alperen KAYSERİLİ Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Aurel GHEORGHILAS University of Bucharest/Romanya
Doç.Dr. Baştürk KAYA Necmettin Erbakan Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Bahram Nekouie SADRY University of Science and Culture/İran
Doç.Dr. Bogdan SUDITU University of Bucharest/Romanya
Doç.Dr. Caner ALADAĞ Necmettin Erbakan Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Cennet ŞANLI Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Daniela Dumbrăveanu University of Bucharest/Romanya
Doç.Dr. Ebru GENÇTÜRK GÜVEN Trabzon Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Emre ÖZŞAHİN Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Erkan YEŞİLTAŞ Sivas Cumhuriyet Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Erol KAPLUHAN Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Esen DURMUŞ Fırat Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Faruk AYLAR Ondokuz Mayıs Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Gökçe KILIÇOĞLU Gazi Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Günay KAYA Atatürk Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Hakan ÖNAL Balıkesir Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Veronika Nikolaevna KHOLINA RUDN University/Rusya
Doç.Dr. Hüseyin MERTOL Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Mehmet BAYARTAN İstanbul Üniversitesi/Türkiye

Doç.Dr. Mehmet ŞEREMET Yüzüncü Yıl Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Meryem HAYIR KANAT Yıldız Teknik Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Muazzez HARUNOĞULLARI Kilis 7 Aralık Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Mucip DEMİR Kafkas Üniversitesi Üniversitesi/Türkiye
Doç. Dr. Murat TANRIKULU Çankırı Karatekin Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Musa ULUDAĞ Trakya Üniversitesi/Türkiye/Türkiye
Doç.Dr. Mustafa Kemal ÖZTÜRK Hacettepe Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Namık Tanfer ALTAŞ Atatürk Üniversitesi
Doç.Dr. Nazan KARAKAŞ ÖZÜR Çankırı Karatekin Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Nevin Özdemir Ondokuz Mayıs Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Nihal YILDIZ Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Niyazi KAYA Lahey Büyükelçiliği Eğitim Müşaviri/Hollanda
Doç.Dr. Osman ÇEPNİ Karabük Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Süheyla ÜÇİŞİK ERBİLEN Doğu Akdeniz Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Şaban ÇELİKOĞLU Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Şenay GÜNGÖR Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Tahsin YILDIRIM Aksaray Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Vedat KARADENİZ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Yasin DOĞAN Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Yavuz DEĞİRMENCİ Bayburt Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Yurdal DİKMENLİ Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Alexey NAUMOV Moscow State University/Rusya
Doç.Dr. Selman ABLAK Sivas Cumhuriyet Üniversitesi/Türkiye
Doç.Dr. Zafer KUŞ Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Abdulkadir ERGÜN Sivas Cumhuriyet Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Abdullah BALCIOĞULLARI Çukurova Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Adnan Doğan BULDUR Necmettin Erbakan Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Ayşe AKKURT ÇAĞLAR Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Ayşe OKUYUCU Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Çağlar Kıvanç KAYMAZ Atatürk Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Hamza YAKAR Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Hediye Arzu GÖKÇE GÜNDÜZOĞLU Dokuz Eylül Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi İbrahim GÖKBURUN Pamukkale Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi İlker EROĞLU Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi İskender DÖLEK Muş Alparslan Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Lütfü NAZİK Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Muhammed ORAL Karabük Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Muhammet KAÇMAZ Sakarya Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Mustafa KÖSE Afyon Kocatepe Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Neşe DUMAN Çankırı Karatekin Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Numan ERTAŞ Yüzüncü Yıl Üniversitesi/Türkiye

Dr. Öğretim Üyesi Salih YILDIRIM Marmara Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Seçkin HARDAL Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Semra YILMAZ ÇİLDAM Siirt Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Serkan SABANCI Siirt Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Sibel IŞIK MERCAN Kütahya Dumlupınar Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Şevki BABACAN Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Zafer BAŞKAYA Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Zekeriya Fatih İNEÇ Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi/Türkiye
Dr. Öğretim Üyesi Ziya İNCE Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi/Türkiye
Dr. Alina MARECÎ University of Bucharest/Romanya
Dr. Anca TUDORICU University of Bucharest/Romanya
Dr. Bekir DERİNÖZ Balıkesir Üniversitesi/Türkiye
Dr. Rafael de Miguel GONZALEZ Zaragoza University/İspanya

İÇİNDEKİLER

İçindekiler	1
Lise Öğrencilerinin Kentsel Çevre Algısı Üzerine Bir Araştırma: Gaziantep İli Örneği.....	5
1963-2023 Türkiye'nin Kalkınma Planlarında Enerji Politikaları.....	32
Arazi Toplulaştırma Uygulamasının Tarımsal Faaliyet Ve Üretime Etkisi (Sivas Ulaş İlçesi Örneği)	59
Küresel İklim Değişikliği Ve Çölleşmeyle Mücadelede Sürdürülebilir Ve Ekolojik Bir Adım: Afrika Yeşil Duvar Projesi.....	85
Covid-19 Pandemisi'nin Tetiklediği Küresel Bir Kriz: Çip Krizi, Nedenleri Ve Küresel Ekonomiye Etkileri.....	96
Lise Öğrencilerinin Coğrafya Dersine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi: Sivas Örneği.....	107
Siirt Meteoroloji İstasyonuna Ait Bazı İklim Parametrelerinin Trend Analizi.....	124
Toplumsal Ve Coğrafi İmgeler Açısından Yüksel Aksu Sineması (Dondurmam Gaymak, Entelköy Efeköy'e Karşı, İftarlık Gazoz).....	143
Yök Atlas Veri Tabanına Göre Gümüşhane Üniversitesi'nin Etki Alanı	176
Göksu Çayı Havzası'nın(Sakarya Havzası) Hidrografik Etki-Arazi Kullanım Modeli İlişkisi Kapsamında Havza Yönetimi.....	192
Alakır Çayı Havzası'nda (Antalya) Hidroelektrik Santrallerinin Etkisi; Doğal Afet Ve Çevre Sorunları.....	214
Emirler Köyü Mevkii (Sivas) Heyelan Sahası	239
Erhaa Depremlerinin Otantik Öğrenmeler Açısından İncelenmesi (1939-1942-1943 Depremleri).....	256
Sivas'ın Korunmaya Açık Doğal Mekanlarından Biri: Tödürge Gölü Ve Sürdürülebilir Turizme Yönelik Bir Ön Çalışma	267

Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Coğrafya Dersine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi	291
Erzincan İlinin Güneş Enerjisi Potansiyeli Ve İldeki Güneş Enerjisi Santralleri.....	298
Giresun İlinin Sel Ve Taşkınlardan Kaynaklı Çevre Sorunları	313
Sürdürülebilir Kentler Ve Coğrafya: Sürdürülebilirliğin Coğrafi Göstergeleri.....	329
Cumhuriyetin İlk Yıllarında Gaziantep Vilayetine Sağlık Coğrafyası Açısından Bir Bakış...337	
Fosil Polen Kayıtları İle Tödürge Gölü (Sivas)'Nün Paleovejetasyonun İncelenmesi	348
Dirençli Bir Toplum Oluşturmada Eğitimin Önemi (Göç)	361
4. Ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarındaki Coğrafya Kavramları.....	379
Denizli'nin Hava Kalitesi Üzerinde Çöl Tozlarının Etkisi.....	391
2018 İlköğretim Fen Bilimleri Öğretim Programında Yer Alan Coğrafya Konularına Dair Bir İnceleme	410
Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Siyasi Coğrafya Ve Türkiye Jeopolitiği Alt Disiplini Algı Düzeylerine Yönelik Bir İnceleme	430
Yazihan İlçesi'nde (Malatya) Yer Ve Mevkii Adlarının Coğrafi Kaynakları	455
Elmalı İlçesi Örtüaltı Yayla Sebze Yetiştiriciliğinin Coğrafi Özellikleri	476
Covid-19 Salgını Döneminde Coğrafya Öğretmenlerinin Ders Dışı Zamanlarını Değerlendirme Yöntemlerinin İncelenmesi	484
Expo 2023'ün Kahramanmaraş Turizmine Olası Etkilerinin Değerlendirilmesi	495
Ülkeler Coğrafyası Dersinde Uygulanabilir Bir Öğretim Tekniği: Misafir Konuşmacı Destekli Öğretim	519
Karabük İlinde Nüfusu 5.000'den Az Olan Belediye Örgütlü Yerleşmeler Üzerine Bir İnceleme	533
Topografik Özellikler Ve Termiteryalar Arasındaki İlişkinin İncelenmesine Bir Örnek: Kruger Milli Parkı (Güney Afrika Cumhuriyeti)	555
Türk Dış Ticareti Açısından Kobi'lerin Yeri Ve Önemine İlişkin Bir Değerlendirme.....	574
Coğrafya Öğretmenlerinin Biçimlendirici Değerlendirmeye İlişkin Metaforik Algıları	591
Baraj Rezervuarındaki Alansal Ve Hacimsel Değişikliklerin Zamansal Ve Mekânsal Ölçekte Karşılaştırması: Naip Barajı Örneği (Tekirdağ/Türkiye)	603
Haritalar Kullanarak Tekirdağ İl Nüfusunun Zamansal Ve Mekânsal Değişimini Anlamak (1927-2020).....	614

Komşu Akarsu Havzalarının Morfometrik Analizlerle Değerlendirilmesi: Ambar Ve Berkilin Çayları Örneği.....	629
İnteraktif Haritaların Ve Karekod Uygulamaların Coğrafya Eğitiminde Kullanılması.....	651
Türk Dünyası Ülkelerinde Nüfus Politikaları	659
Coğrafya Eğitiminde Sulak Alanlarda Analitik Metotlara Dayalı Ekolojik Risk Analizlerinin Önemi.....	693
Nüfus Piramitleri Konuşuyor	703
Bozüyük Kent Halkının Covid-19 Pandemi Sürecinde Rekreatyonel Eğilim Ve Taleplerindeki Değişim.....	716
Ders Programları Ve Kitapları Üzerinden Polonya Ve Türkiye’de Coğrafya Öğretimi.....	733
Karst Ve İnsan Faaliyetleri: Kızılca Poyesi (Tavas/Denizli) Örneği.....	768
Pandemi Sürecinde Lisansüstü Eğitimde Öğretim Üyelerine İlişkin Öğrenci Görüşleri	784
Çağırğan Havzası Yerleşmeleri İle Bazı Coğrafi Faktörler Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi	796
Taymir Yarımadası’nın Modis Verilerine Göre 2002-2021 Yılları Arası Yüzey Sıcaklıkları Değişimlerinin Ve Belirsizliğinin Analizi	821
Ortaokul Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının Tablo, Grafik Ve Diyagram Çizme Ve Yorumlama Becerisi Açısından İncelenmesi.....	839
Amasya’nın Tarihsel Geçmişi Üzerinde Coğrafyanın Etkisi.....	851
Bilsem Öğrencilerinden 10-13 Yaş Aralığındaki Bireylerin Ekolojik Ayak İzi İle Aile Gelir Düzeyleri Ve Eğitim Seviyeleri Arasındaki İlişkinin Araştırılması	872
Turizmde Coğrafi Görünüm Ve Deneyimsel Öğrenme Modeli: Z Kuşağının Modele İlişkin Görüşleri.....	885
Orta Öğretim Coğrafya Müfredatının Ekolojik Ayak İzinin Azaltılmasına Etkisinin Öğrenci Görüşlerine Göre İncelenmesi: Amasya Merkez İlçe Örneği	899
Seçim Coğrafyası Literatürü Üzerine Karşılaştırmalı Bir Değerlendirme	906
Coğrafya Konularında Değerlerin Kazandırılmasında Örnek Olay Yönteminin İşlevi.....	920

Aday Makalelerde Yer Alan Haritaların Niteliğinin Değerlendirilmesi	931
Covid-19 Salgını Döneminde Uzaktan Eğitim Sorunlarının Ortaöğretim Öğrencileri, Coğrafya Öğretmenleri Ve Coğrafya Öğretmen Adaylarına Göre Değerlendirilmesi	942
Coğrafya Dersi Öğretim Programı 9. Ve 10. Sınıf Kazanımlarının Solo Taksonomisine Göre İncelenmesi	963
Mahallelerin Bütünleşme Ve Ayrışmasında Etkili Olan Faktörler Üzerine Bir İnceleme; Erzurum İli Örneği.....	972
Konya İli Bölgesinde Çumra İlçesi Merkezinde Yetişen Bazı Tıbbi Ve Aromatik Bitkilerin Ağır Metal İçeriklerinin Araştırılması	987
Türkiye'nin Coğrafi Bölgelerine Ortaöğretim Coğrafya Ders Kitaplarında Yer Verilmemesi, Yerleşme Ve İdari Coğrafya Konularında Yapılan Yanlış Ve Eksiklikler.....	998
Türkiye'de Cinsiyet Ayrımına Özel Bir Örnek; Sarısu Kadınlar Plajı Uygulamasına Coğrafi Bir Yaklaşım	1013
Lisansüstü Eğitimde Dokuz Eylül Üniversitesi'nin Tercih Edilmesinde Öğrenci Yönelimlerinin Belirlenmesi	1031
Standartlaştırılmış Yağış İndeksi (Syi) Yöntemine Göre Tekirdağ İstasyonunun (1940-2020) Kuraklık Analizi	1049
Konargöçer Yaşam Felsefesi: Sarıkeçililer Örneğinde Göç Güzergahları Ve Sürdürülebilir Soft Turizmi.....	1064
Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Pandemi Döneminde Çevrim İçi Eğitime Yönelik Düşünceleri.....	1082
Ağlı (Kastamonu) İlçesinde Geleneksel Kızak Yarışlarının Kültürel Coğrafya Perspektifinde İncelenmesi	1095
Sınıf Dışı Eğitim Uygulamaları Potansiyeli Kapsamında Samsun'a Bir Bakış.....	1104
Tunceli Şehri Yer Seçiminin Jeolojik Ve Jeomorfolojik Kökenli Doğal Riskler Açısından Değerlendirilmesi	1115